

KOUVOLLA

Kouvolan hyvinvointikertomuksen vuosiraportti 2024

Vammaisneuvosto 21.4.2024

Johdanto – Hyvinvointikertomus ja -suunnitelma

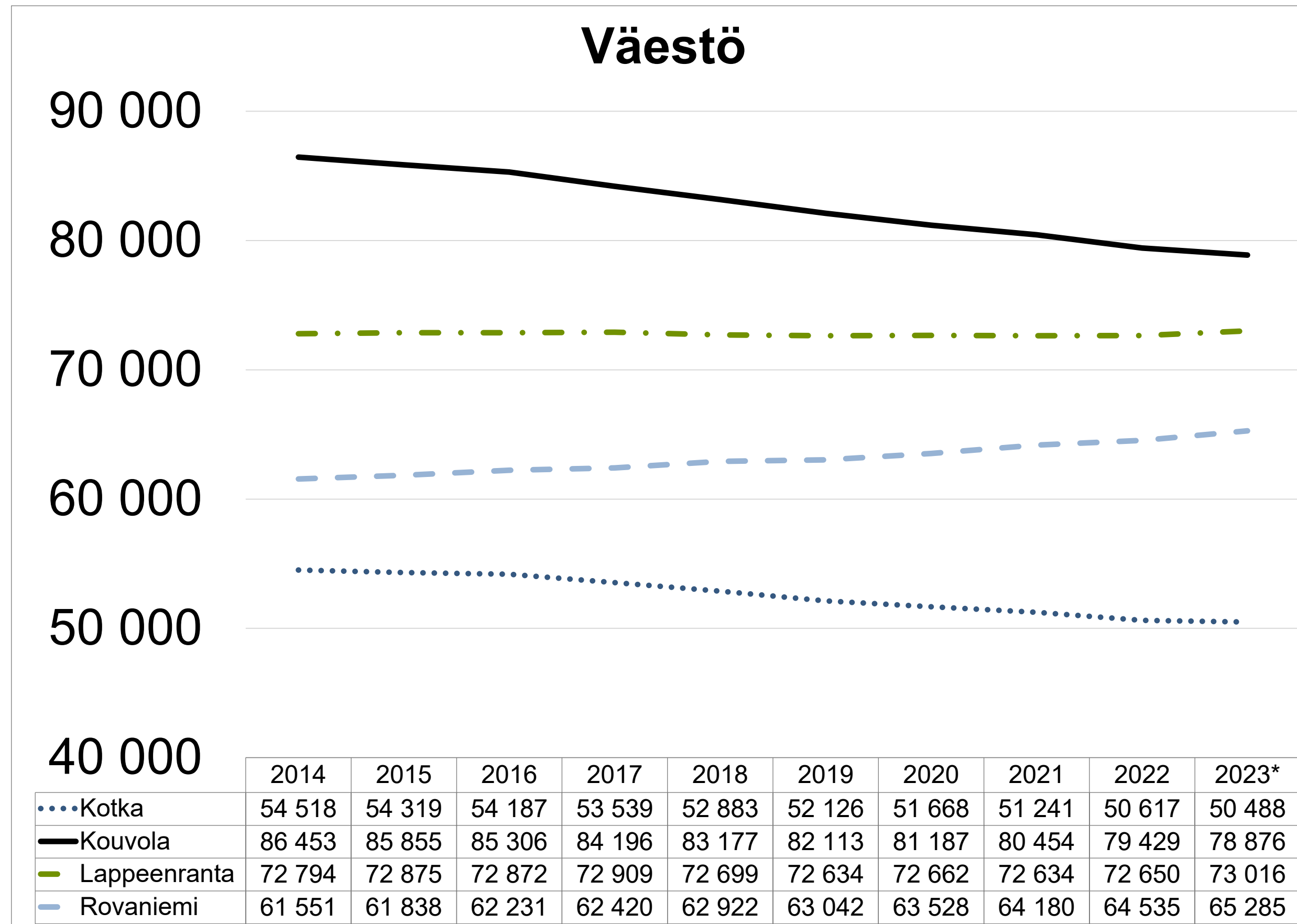
- **Kunnan on raportoitava** valtuustolle vuosittain **kuntalaisten terveydestä ja hyvinvoinnista** sekä toteutetuista toimenpiteistä ja valmistettava vähintään kerran valtuustokaudessa laajempi hyvinvointikertomus. (Terveystalolaki 12 §)
- **Kuvaa väestön hyvinvoinnin tilaa vuodelta 2023 ja toimenpiteitä joita toteutetaan ensi vuonna kertomuksessa havaittujen epäkohtien korjaamiseksi ja väestön hyvinvoinnin parantamiseksi.**
- Kouvolan kaupungin vertailukohteiksi on valittu **Lappeenranta, Joensuu ja Rovaniemi sekä Kotka**. Lisäksi tarkasteluun sisällytetään koko maan arvo siltä osin kuin se on vertailtavissa.
- Tässä vuosiraportissa on tarkasteltu pääosin sellaisia indikaattoreita, joista on päivitetty viime vuoden arvo.
- Raportti on tänä vuonna suppea, johtuen henkilövaihdoksista.

Valmistelun eteneminen:

1. Valmistelun aloitus: **johtoryhmäesittelyt** – valitut indikaattorit, määräajat ja ohjeistus työhön.
2. Tilastotiedon **koonti ja pohja-analyysi**.
3. Toimialat: **syvempi tilastoanalyysi, toimenpiteet** hyvinvointisuunnitelmaan.
4. **Esittelyt**: nuorisovaltuusto, vanhusneuvosto, vammaisneuvosto, maahanmuuttoasioiden neuvosto. → Evästyskeskustelu → tiedoksi toimialoille.
5. **Kaupunginhallitus** 22.4. / 20.5.
6. **Kaupunginvaltuusto** 13.5. / 10.6.

Asuminen – Kouvola on turvallinen kotipesä	Liikunta ja kulttuuri – Kouvola on värikäs pelikenttä	Kestävä elämäntapa – Kouvola on luonnollinen perusta	Kasvatus ja opetus – Kouvola on kaikkien kampus	Työelämä – Kouvola on moderni työmahdollisuuksien keskus	Yrittäminen – Kouvola on logistisesti keskellä kaikkea
Asukasluku, asuntokunnat ja lapsiasuntokunnat	TEA-viisari kulttuuri	TEA-viisari kuntajohto	Koululaisten ja opiskelijoiden lukumäärä	Työvoiman määrä ja työllisyysaste	Yritysten ja työpaikkojen lukumäärä, yrittäjien lkm
Joukkoliikenteen nousut = matkamäärät	Vähintään tunnin päivässä liikkuvat, %	Maaseutu /tilojen lukumäärä, maaseutuyritysten liikevaihto	Koulutustaso	Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17–24-vuotiaat	Yritysten toimipaikat, liikevaihto ja henkilöstö
Koulukiusattuna vähintään kerran viikossa %	Kulttuuri- ja liikuntapalvelun saavutettavuus, liiteri? Museo ja teatterit viime vuonna	Kasvihuonekaasupäästöt	Varhaiskasvatuksen osallistumisaste	Työkyvyttömyyseläkettä saavat 25–64-vuotiaat	Talousluku esim. yhteisöverokertymä
Kokenut vanhempien tai muiden huoltajien aikuisten henkistä väkivaltaa vuoden aikana %	Lasten ja nuoret fyysinen toimintakyky (MOVE mittaus)	Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 25–64-vuotiaat	Kokee terveydentilansa keskimääräiseksi tai huonoksi, 8.–9.lk oppilaat	Maahanmuutto (koulutus- ja työperustainen)	
Vanhempien liiallinen alkoholinkäyttö aiheuttanut haittaa, %		Avustettavat yhdistykset ja järjestöt	Ylipaino, 8.-9.lk oppilaat	Vaikeasti työllistyvät (rakennetyöttömyys)	
Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitajaksot 65 v.täyt			Kohtalainen tai vaikea ahdistuneisuus, %	Nuorisotyöttömyys / pitkäaikaistyöttömyys?	
Poliisin tietoon tulleiden epäiltyjen viharikosten määrä			Kokenut vahvaa positiivista mielenterveyttä viimeisen kahden viikon aikana, %	Työpaikkaomavaraisuus tai työmarkkinatuen kuntaosuus?	
			Erittäin heikko osallisuuden kokemus %	Työmarkkinoiden sukupuoli jakaumaa	
TEKY			Tuntee itsensä usein yksinäiseksi %	Ulkomailla syntyneiden työllisyysaste	
KAOP	Kouvola – Kaakkois-Suomen keskus 2023-2032 – ehdotus indikaattoreista HVK jaoteltuna toimialoittain		Kokeillut laittomia huumeita ainakin kerran, %		
LIKU			Huolta herättävää päihteiden tai tupakka- ja nikotiinituotteiden käyttöä tai rahapelaamista, %		
KOPA			Tosi humalassa vähintään kerran kuukaudessa, %		

1.1. Asuminen – Kouvola on turvallinen kotipesä

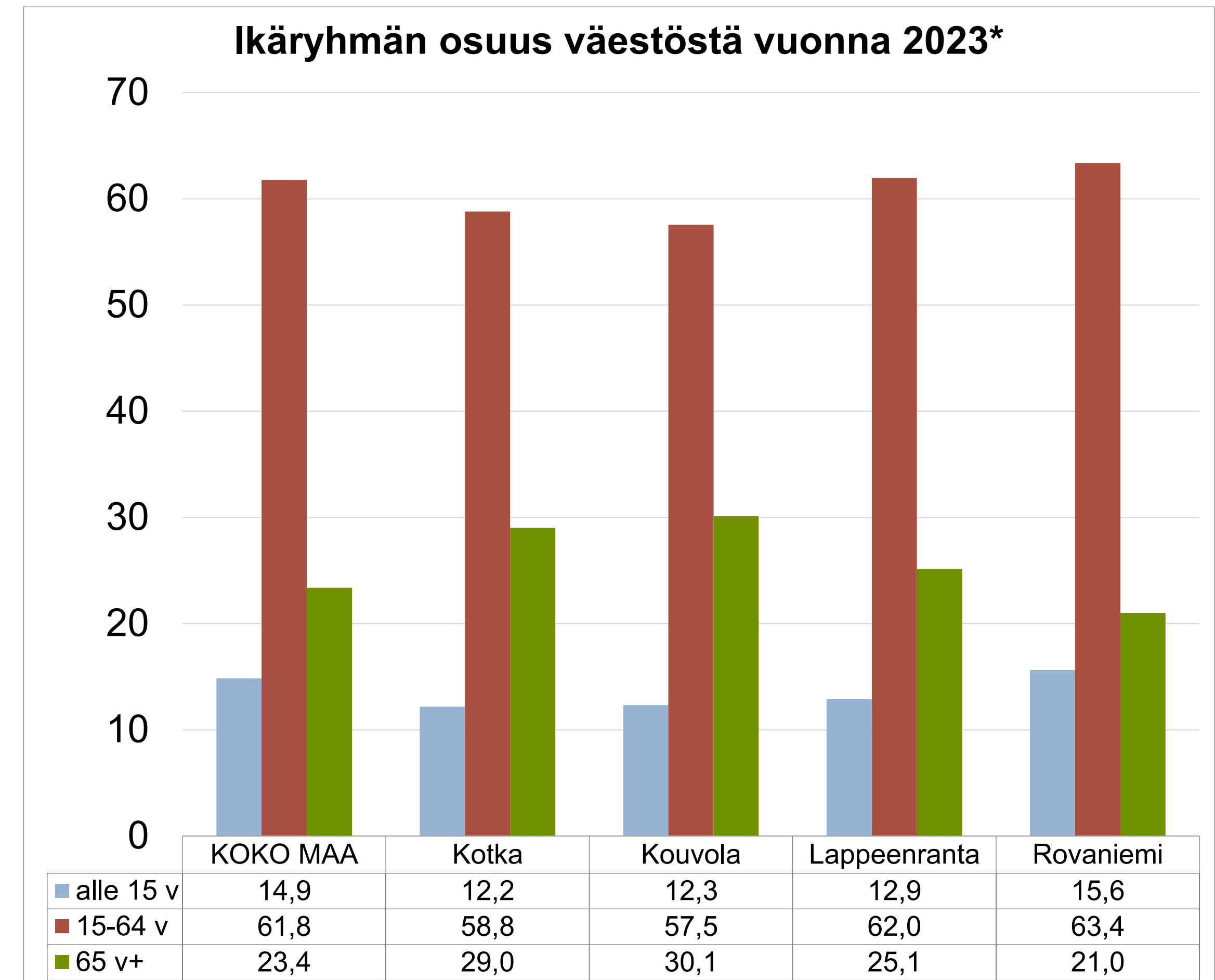
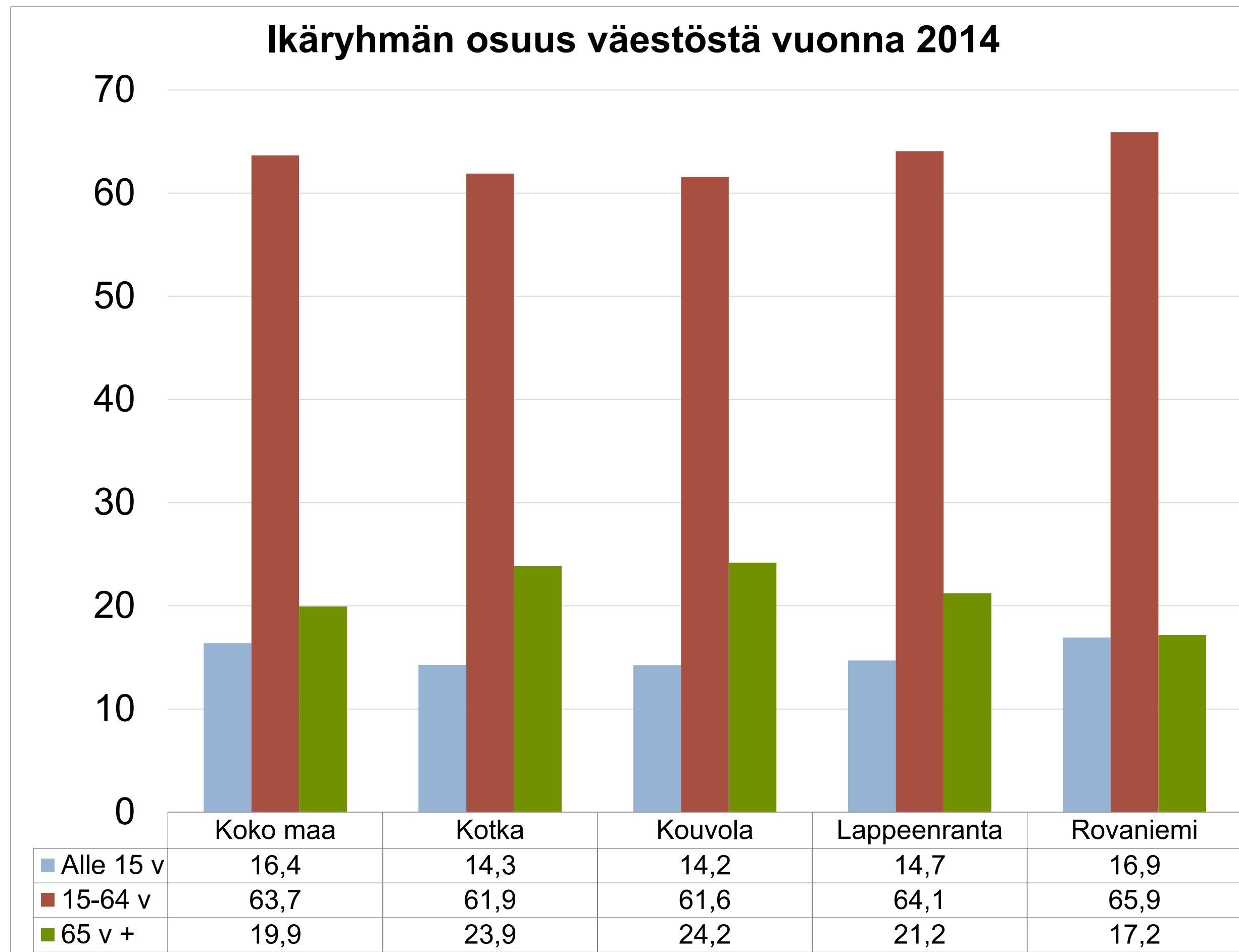

Lähde: Tilastokeskus

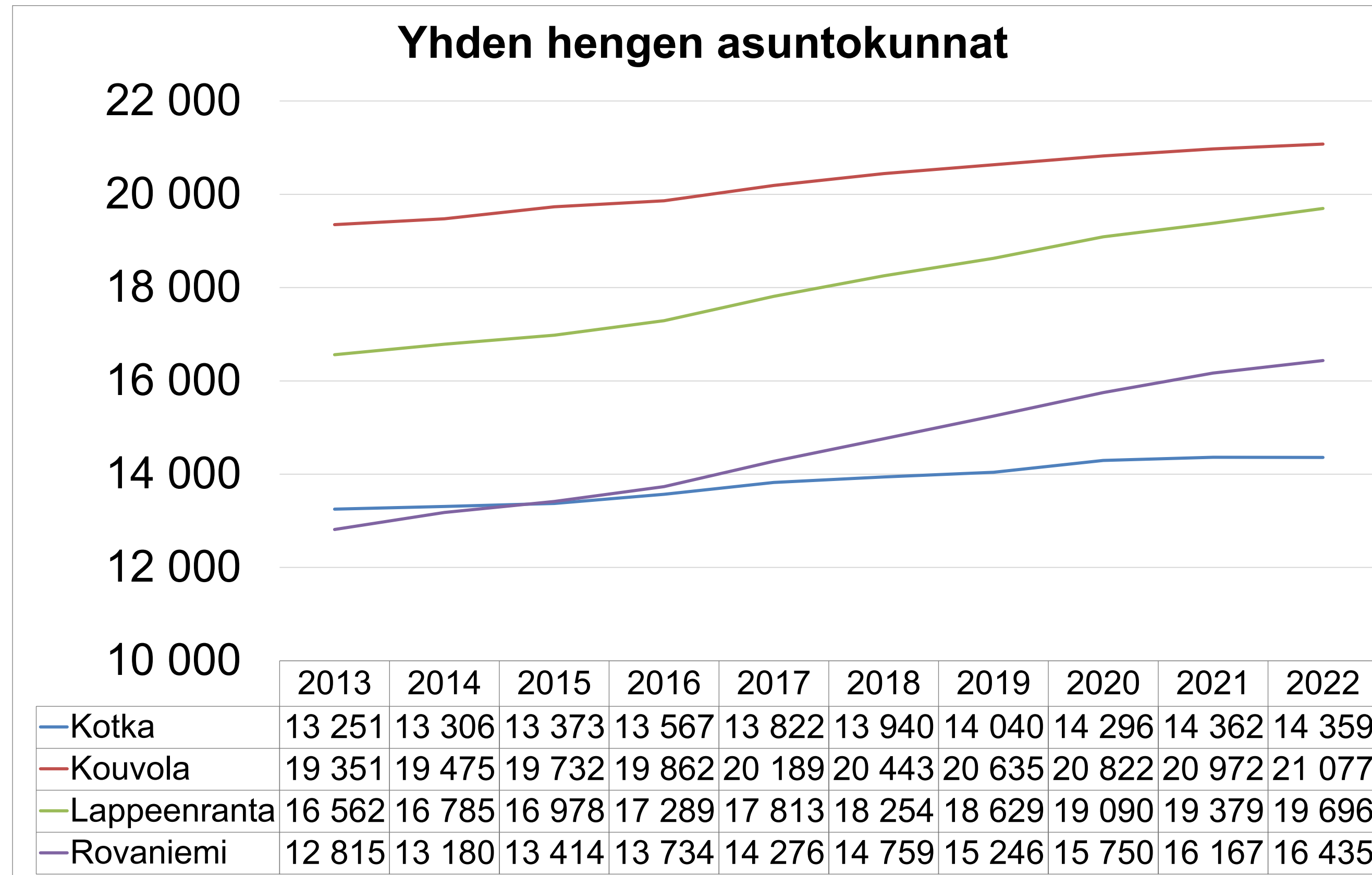
Kouvolassa väestö on vähentynyt sekä määrällisesti että suhteellisesti eniten vertailukunnista. Kymmenen vuoden aikana vähennys on 7 577 henkilöä eli 8,8 %. Rovaniemellä puolestaan kasvu on voimakkainta, tarkasteluajanjaksolla väestö on lisääntynyt 3 734 hengellä eli 6,1 %. Myös väestörakenne on Kouvolassa epäedullinen, työkäisten osuus väestöstä on vertailukunnista pienin ja 4,3 % yksikköä pienempi kuin koko maassa. Alle 15 vuotiaiden osuus on Kotkassa pienin, mutta Kouvolassa samaa tasoa. Yli 65 vuotiaiden osuus on Kouvolassa suurin, 30,1 %.

Kaupungilla on vähän keinoja vaikuttaa väestömäärän kokonaiskehitykseen. Elinvoiman kasvun tähtäävät toimet kuten koulutustarjonnan laajentaminen, olemassa olevien yritysten toimintaedellytysten tukeminen ja uusien työllistävien yritysten sijoittuminen alueelle vahvistavat nuorten ja työkäisten pitovoimaa Kouvolassa ja muuttohalukkuutta Kouvolaan.

1.1. Asuminen – Kouvola on turvallinen kotipesä

1.1. Asuminen – Kouvola on turvallinen kotipesä

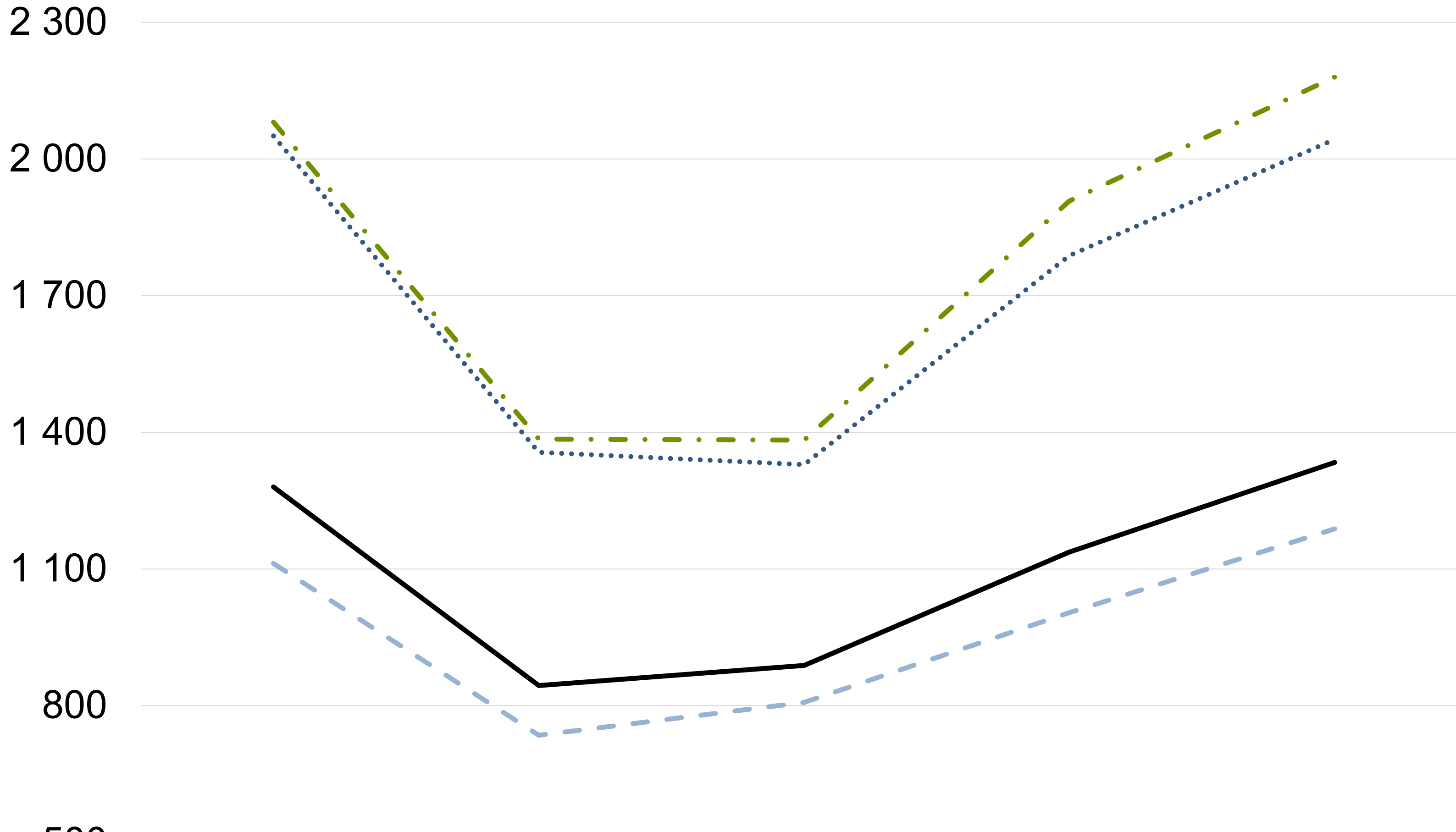

Yhden hengen asuntokuntien määrä on kasvanut voimakkaasti kaikissa vertailukunnissa. Kouvolaassa yhden hengen asuntokuntia on 21 077 kpl, mikä on 49,2 % kaikista asuntokunnista. Kouvolaassa yhden hengen asuntokuntien kasvu selittyy pääosin ikääntymisellä. Kouvolaassa yhden hengen asuntokunnista 52,7 % :ssa asukas on yli 60 vuotias, kun vastaava luku koko maassa on 44,6 %.

Asuntokuntien koolla on vaikutusta asuntotuotantoon kaupungissa. Suurten asuntojen kysyntä on pienentynyt ja vastaavasti pienten kasvanut. Sijainti myös määrittää asuntokysyntää. Kouvolaassa asuntorakentaminen on vähentynyt viimeisen kymmenen vuoden aikana voimakkaasti. Vuonna 2013 valmistui 175 asuntoa ja vuonna 2022 vain 46 asuntoa. Kouvolan vertailukunnista Rovaniemellä valmistui vuonna 2022 eniten asuntoja, 471 kappaletta. Toisaalta Kouvolan asuntokanta on vanhaa ja uudisrakentamisella olisi elinvoimaan ja työllisyyteen positiivinen vaikutus.

1.1. Asuminen – Kouvola on turvallinen kotipesä

Joukkoliikenteen matkat (1000 kpl)

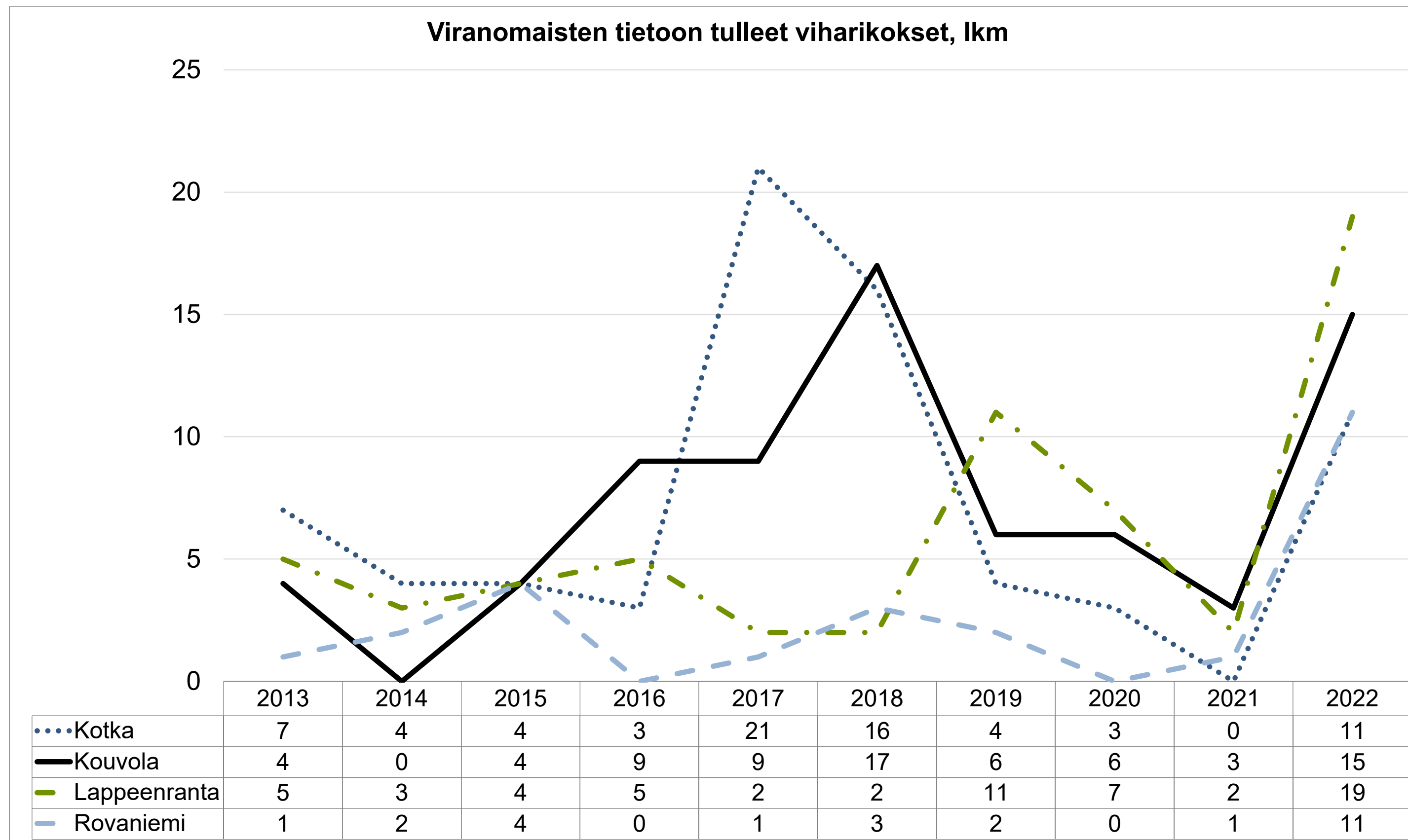

Joukkoliikenteen käytössä nähdään koronapandemian vaikutus vuosina 2020 ja 2021. Sen jälkeen joukkoliikenteen matkoissa on kasvua kaikilla vertailukunnilla. Suurinta kasvu on ollut Lappeenrannassa, jossa matkamäärät lisääntyivät 797 matkalla eli 57,9 % vuodesta 2021 vuoteen 2023. Kouvolaossa vastaavalla ajalla kasvua oli 50,2 %.

Lähde: Tilastokeskus

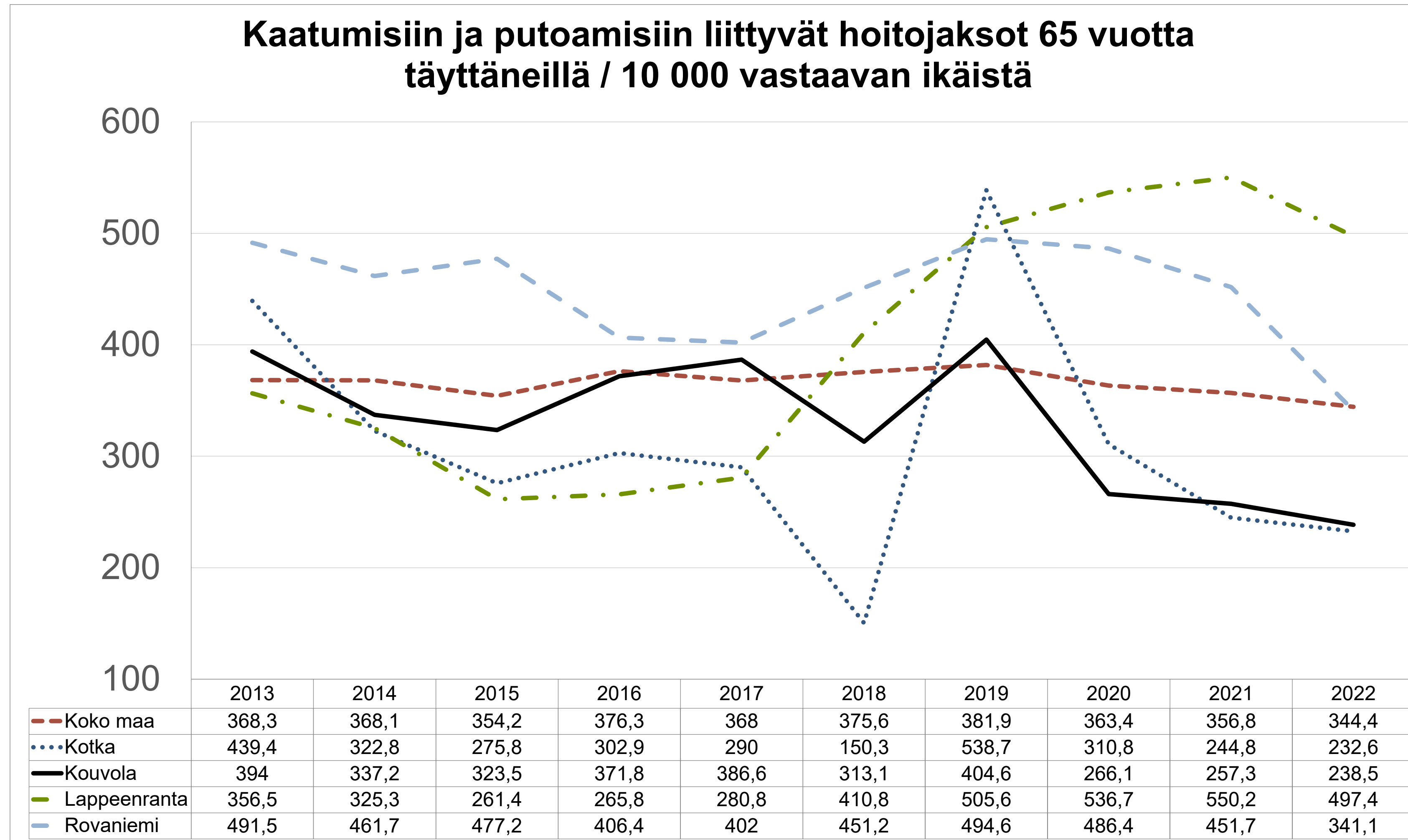
1.1. Asuminen – Kouvola on turvallinen kotipesä

Viharikoksella tarkoitetaan rikosta, jonka motiivina on ennakkoluulo tai vihamielisyys uhrin edustamaa kansanryhmää kohtaan. Teko voi kohdistua myös
 valtaväestöön. **Valtakunnallisesti viharikoksista 76 prosenttia perustui etniseen tai kansalliseen taustaan, 10 prosenttia uskontoon tai vakaumukseen, seksuaaliseen suuntautumiseen tai sukupuolen ilmaisuun 10 prosenttia ja vammaisuuteen 4 prosenttia.**

Kouvolassa viranomaisten tietoon tuli vuonna 2022 15 viharikosta, määrä nousi voimakkaasti edellisestä vuodesta. Vastaava kehityssuunta näkyy myös verrokkikaupungeissa. Osin kasvua todennäköisesti selittää se, että elokuusta 2022 asti sähköisessä rikosilmoituksessa (pahoinpitely, laiton uhkaus, kunnianloukkaus) ilmoituslomakkeessa asianomistajan on pitänyt arvioida onko joutunut uhriksi vihavaikuttimesta johtuen.

1.1. Asuminen – Kouvola on turvallinen kotipesä

Tunnusluku kaatumisiin ja putoamisiin liittyvien hoitajaksoiden määrä 65 vuotta täyttäneillä Kouvolaissa 238,5. Tunnusluku on Kouvolaissa koko maan tasoa lähes kolmanneksen alempi ja verrokkikuntien matalimmalla tasolla Kotkan kanssa ja laskenut joka vuosi vuodesta 2019 lähtien.

1.3. Kestävä elämäntapa – Kouvola on luonnollinen perusta

Terveydenedistämisen aktiivisuus TEA kuntajohto 2023

Kuntajohto yhteensä	Koko maa	Kotka	Kouvola	Lappeenranta	Rovaniemi
	82	67	80	94	74
Sitoutuminen	83	96	83	100	93
Johtaminen	86	96	100	95	71
Seuranta ja tarveanalyysi	90		90	100	50
Voimavarat	78	50	62	75	88
Osallisuus	77	92	62	100	71

TEA-termillä tarkoitetaan yhteisön terveydenedistämisen aktiivisuutta. TEA-viisarissa esitetään tuloksia organisaatioiden mitattavissa olevista ominaisuuksista ja toiminnasta, erityisesti kyvystä integroida terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen organisaation perustoimintaan.

TEA viisaria varten kunnilta kerätyt tiedot pisteytetään toiminnan laadun mukaan. Tulokset ilmoitetaan THL:n ylläpitämässä TEA viisarissa pistemäärän 0-100 välillä. Kuntajohdon TEA-tuloksissa nähdään sekä kuntajohdon kokonaispistemäärä että eri osa-alueilta saadut pisteet.

Kouvolan kuntajohdon terveydenedistämisen aktiivisuuden kokonaispistemäärä on koko maan tasoa hieman heikompi. Kouvola saa täydet 100 pistettä johtamisesta, mikä kuvaa terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen organisointia, vastuun määrittelyä ja toimeenpanoa.

Kuntalaisfoorumien (lapsiparlamentti, lasten kyselytunti) puuttuminen vaikuttaa osallisuuden alhaisiin pisteisiin. **Voimavarojen matalaan pistemäärään vaikuttaa yhteisöille maksettavien avustusten määrä, mikä on Kouvolassa erittäin alhainen 69 euroa per asukas.** Hyvään tulokseen yltäminen edellyttäisi avustuksen kaksinkertaistamista.

1.3. Kestävä elämäntapa - Kouvola on luonnollinen perusta

Avustettavat yhdistykset ja järjestöt 2018–2023

Tässä esitetyt avustukset ovat kaupungin myöntämiä yleisavustuksia (toiminta-avustuksia). Yleisavustuksella tarkoitetaan perusavustusta, joka tukee yhdistyksen toimintaedellytyksiä. Tähän ei sisällytetä investointi-, kohde- ja hankeavustuksia eikä kumppanuussopimuksia. Kouvolaan on rekisteröity 1 704 yhdistystä. (PRH Yhdistysnetti 3.3.2022). Lisäksi vuonna 2023 jaettiin avustuksia perintö-, testamentti- ja lahjoitusrahastosta 449 567 euroa.

Avustus	Avustettavien yhdistysten lkm						Avustussumma €					
	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Kulttuurijärjestöjen harkinnan varaiset toiminta-avustukset*	66	69	67	57	63	62	95 000	94 000	75 200	60 160	60 160	60 160
Liikuntajärjestöjen harkinnan varaiset toiminta-avustukset	80	77	73	70	70	61	166 000	165 000	132 000	105 600	105 600	105 600
Sosiaali- ja terveysalan järjestöjen ja yhteistyökumppaneiden harkinnanvaraiset toiminta-avustukset*	92	87	78	72	69	60	92 900	89 900	51 644	46 915	46 915	40 108
Nuorison toiminta-avustukset	27	26	28	21	29	22	78 000	78 000	65 000	51 000	45 500	59 000
Kylien toiminta-avustukset	50	52	49	40	44	47	20 550	21 300	20 250	19 350	19 800	19 200
Kaupunginhallituksen myöntämät toiminta-avustukset	40	33	34	24	26	30	19 950	18 250	18 000	19 000	19 700	19 000
Kaupunginhallituksen myöntämä Ukraina-avustus					1						50 000	
Veteraaniavustukset	2	2	2	2	2	1	133 060	130 000	91 454	84 000	75 600	20 000
YHTEENSÄ	356	345	331	286	304	283	605 060	596 450	453 548	386 025	423 275	353 068

*Liikunta- ja kulttuurilautakunta on päättänyt päivittää järjestöavustusten myöntämisen periaatteita vastaamaan paremmin Kouvolan kaupungin strategisia tavoitteita ja järjestöjen aktiivisuutta. Sosiaali- ja terveysalan sekä kulttuurijärjestöjen toiminta-avustuksissa otettiin käyttöön 1.1.2020 alkaen kaksiosainen rakenne. Avustus perustuu niin sanottuun perusosaan ja aktiivisuusosaan. Vuonna 2020 perusosan osuus on 70 % ja aktiivisuusosan 30 %. Perusosa laskee vuosittain niin, että 2022 perus- ja aktiivisuusosa ovat molemmat 50 %. Perusosan avulla kaupunki tukee yhdistyksen perustoimintaa, aktiivisuusosassa otetaan huomioon järjestön yhteistyö ja kuntalaisten hyvinvoinnin sekä kaupungin elinvoimaisuuden erityinen vahvistaminen.

Hyvinvointisuunnitelma 2025 Osallisuus

KOUVOLA

Tavoitte	Toimenpiteet	Strategiatavoite	Vastuutaho	Toimenpiteen tilanne	Vuosimittari
Osallisuuden vahvistaminen	Liikkuva nuorisotyön käynnistäminen 5/2022 ehkäisemään ilkeävaltaa ja häiriökäyttäytymistä koko kaupungin alueella. Viedään nuorisopalveluiden toimintoja myös kaupungin reuna-alueille. Toiminta lisää turvallisuuden tunnetta nuorten ja eri alueiden asukkaiden keskuudessa.		Nuorisopalvelut	Etenee	Ilkivallan ja häiriökäyttäytymisen määrä
	Osallistava budjetoinnin käyttöönotto - nuorten osallistaminen alueellisesti sekä kuntalaisten osallistaminen aluetoimikuntien hankeideointiin		Nuorisopalvelut, aluetoimikunnat	Valmis (nuorisopalvelut)	Toteutetut hankkeet
				Etenee (aluetoimikunnat)	
	Löytävän vanhustyön toimintamallin valmistelu jatkuu		Hyvinvointipalvelut	Etenee Hankerahoitusta ei saatu, etenee omilla resursseilla	Toimintamallin valmistuminen
	Kokemusasiantuntijuuden hyödyntäminen ja asiakastieto päätöksiin.		Hyvinvointipalvelut	Etenee	Kuntalaisten kuuleminen EVAuksessa
	Sähköisten osallistumismahdollisuuksien käyttöönotto, esim. Osallisuusalusta.		Hyvinvointipalvelut	Etenee	Sähköiset osallistumismahdollisuudet
	Yhteisötilojen toiminnan kehittäminen ja alueiden yhteistyö sekä yhteisötilat alueille, joista yhteisötila puuttuu.		Aluetoimikunnat	Etenee	Tilojen käyttöaste, tapahtumien lkm
	Kaupunkiympäristön suunnittelun asukastilaisuuksien järjestäminen		Tekniikka- ja ympäristöpalvelut	Uusi	Tilaisuuksien lkm, osallistujien lkm
Edistetään vammaisneuvoston toimenpide-ehdotusta osallisuuden ja esteettömyyden parantamiseksi: -aistivammojen huomioiminen: toimivat induktiosilmukat kaupungintalo, teatteri, Kuusankoskitalon salit ja kaupungintalon juhlasali -esteettömyys luonto reiteillä, kouluissa sekä urheilu- ja kulttuuritapahtumissa, kadun reunojen madaltaminen invapaikoilla -selkokielen käyttö, monipuolinen tuki kommunikaatioon ja kuulluksi tuleminen		Kaikki toimialat	Uusi	Toteutuneet toimenpiteet, lkm	

KOULUVOLOJA

Kiitos!

Yhteystieto Etunimi Sukunimi